

Een nieuwe ondersteuningsstructuur voor
Natuur- en Milieu-Educatie

adviseurs voor
organisatie en beleid
van de Bunt

buitenveldertselaan 158
1081 ab amsterdam
telefoon 020-421134

Chr. Haasfeestkamms

Rapport

uitgebracht aan het Ministerie VROM
Directoraat Generaal Milieubeheer
Afdeling Maatschappelijke- en Beleidsintegratie

Een nieuwe ondersteuningsstructuur voor Natuur- en Milieu-Educatie

Amsterdam, 21 oktober 1992

drs. F.A.M. van Pinxtereren
dr. V.P. Kouwenhoven

Inhoud

Samenvatting	3
1. INLEIDING	8
2. BESTURING EN SAMENWERKING	10
2.1 Vertrekpunten	10
2.2 Besturing van de facilitaire voorzieningen	12
2.3 Bevordering van de samenwerking/netwerkvorming als zodanig	13
2.4 Financiering van de samenwerking	13
2.5 Criteria voor samenwerkingprojecten	14
3. EXTERNE BELEIDSONTWIKKELING: DE HAAGSE FACILITEIT NATUUR EN MILIEU	16
3.1 Doelstellingen van de Haagse Faciliteit	16
3.2 Bestuur en organisatie	17
3.3 Financiën	17
3.4 Taken van de Haagse Faciliteit	18
3.5 Formatie	19
4. COORDINATIE- EN NETWERKFUNCTIE	20
4.1 Vertrekpunten	20
4.2 Doel en taken van een provinciale coördinator PMF	21
4.3 Bestuur en organisatie	21
4.4 Financiën	22
4.5 Formatie	22

5.	DOCUMENTATIE- EN INFORMATIEFUNCTIE NME	23
5.1	Inleiding	23
5.2	Beschrijving documentatie/informatiefunctie NME	24
5.3	Uitgangspunten	25
5.4	Optanten voor onderbrenging van de documentatie- en informatiefunctie	26
5.5	Discussiepunten	29
5.6	Aanbevelingen	30
5.7	Formatie	33
6.	VERDERE AANPAK	34

Bijlagen

1. De opdracht
2. Samenstelling perspectiefgroep

SAMENVATTING

1. In het rapport 'draagvlak en perspectief LSNME' is geconstateerd dat de gesignaleerde ontwikkelingen in het NME-veld, alsmede het perspectief voor het behoud van de facilitaire functies van het LSNME, niet langer het voortbestaan van het LSNME rechtvaardigen. Wel is gebleken dat er voor enkele facilitaire functies belangstelling bestaat bij de aangesloten natuur- en milieu-organisaties.

Op grond van het rapport heeft VROM besloten de exploitatiesubsidie voor het LSNME met ingang van 1 januari 1993 stop te zetten. Tegelijkertijd is een onderzoek gestart naar het perspectief en de vormgeving van de drie functies waarvoor de belangstelling is gesignaleerd te weten externe beleidsontwikkeling, coördinatie- en netwerking en de documentatie- en informatievoorziening NME. In dit rapport staan perspectief en vormgeving van de drie functies centraal.

2. Basis voor de uitwerking van de drie functies is de besturings- en samenwerkingsfilosofie ten behoeve van natuur en milieu-educatie. Kernwoorden van deze filosofie zijn:
 - meer sturing van de facilitaire functies door het NM(E)-veld zelf;
 - lichte hulpstructuren, facilitaire functies zoveel mogelijk onderbrengen binnen de bestaande NM(E)-organisaties;
 - toetsing van de effectiviteit van deze voorzieningen door het veld zelf in de vorm van zogenaamde veldtoetsingscommissies (VTC's);
 - de overheid als een marginale toetser: zet de beleidskader uit en financiert de exploitatie;
 - samenwerking tussen de organisaties worden gestimuleerd in de vorm van projectsubsidies.

3. Externe beleidsontwikkeling is één van de functies, waaraan vooral door de landelijke natuur- en milieu-organisaties belang wordt toegekend. Belangrijke elementen van die functie zijn voorwaardenscheppend beleid, bevorderen uitbouw NME en externe betrekkingen. In de nieuw te vormen ondersteuningsstructuur worden deze taken ondergebracht in de zogenaamde Haagse Faciliteit Natuur en Milieu. De Haagse Faciliteit vormt als het ware een 'liaison' tussen de politiek en de natuur- en milieu-organisaties. De faciliteit verstrekt informatie over beleidsontwikkeling binnen de overheid, fungeert als aanspreekpunt en vraagbaak voor natuur- en milieu-organisaties en adviseert de organisaties over te voeren beleid op het gebied van natuur en milieu. De faciliteit werkt aanvullend op de landelijke organisaties. Hij wordt ondergebracht bij de Stichting Natuur en Milieu. Vanuit de sector wordt een VTC ingesteld, die toeziet op de effectiviteit van de Faciliteit.

De kosten van de Faciliteit drukken op de totale sector. Jaarlijks zal door SNM een subsidievoorstel worden ingediend bij VROM ter dekking van de personele en interne kosten.

De formatie wordt bij de start geraamd op een full-time beleidsmedewerker en een halve formatieplaats secretariaat/administratie.

4. Coördinatie- en netwerking tussen natuur- en milieu-organisaties vraagt om adequate communicatielijnen op landelijk en provinciaal niveau. Ten aanzien van deze verbindingen geldt, dat daarin langs meerdere lijnen is voorzien, met uitzondering van de verbinding tussen de provinciale milieufederaties en de landelijke organisaties. Hierin wordt in de nieuwe ondersteuningsstructuur voorzien door het instellen van een provinciale coördinator NME ten behoeve van de provinciale milieu-federaties (PMF). De provinciale coördinator PMF entameert samenwerkingsprojecten, signaleert landelijke ontwikkelingen ten behoeve van de provinciale federaties en behartigt de provinciale belangen op landelijk niveau.

De provinciale coördinator PMF bevordert bovendien de uitbouw van NME op het niveau van de federaties en initieert deelname van provinciale NME-werkers aan het landelijke educatie-overleg (LEO). De provinciale coördinator PMF functioneert als een onafhankelijke voorziening ten behoeve van het natuur- en milieuwerk van provinciale milieufederaties en wordt 'ondergebracht' bij de Stichting Natuur en Milieu. De sturing van de provincies vindt plaats via het dagelijks bestuur van het directeurenoverleg van de provinciale milieufederaties (TRIO). De afstemming met SNM inzake beheer en exploitatie gaat via het zogenaamde QUINTET, het tweemaandelijks overleg van TRIO met de directie van SNM. De formatie van de provinciale coördinator PMF wordt bij de start geraamd op een full-time medewerker.

5. De uitwerking van de documentatie- en informatievoorziening NME heeft niet op voorhand geleid tot consensus tussen de betrokken organisaties SME, VMD en IVN over de te volgen richting. De discussie spitste zich toe op een tweetal punten:
 - educatie als een herkenbare, onderscheiden functie NM-E (IVN), versus educatie als onderdeel van een geïntegreerde functie NME (VMD/SME);
 - NME documentatie en -informatie vanuit verschillende invalshoeken te onderhouden, te beheren en aan te bieden aan verschillende doelgroepen (IVN: natuur en milieu, VMD accent op milieugroeperingen) versus het opbouwen, beheren en ontsluiten van documentatie en informatie gestuurd door de behoeften van de gebruikers (SME).

De waargenomen dubbelzinnigheid heeft niet alleen te maken met mogelijke belangentegenstellingen, doch ook met het feit dat het denken en doen inzake NME momenteel volop in ontwikkeling verkeert. Ontwikkelingen die in hoge mate van belang zijn voor de invulling van de documentatie- en informatiefunctie, doch die onvoldoende uitgekristalliseerd zijn om op korte termijn te komen tot een definitieve keuze voor de optimale invulling van deze functie.

In het licht van het bovenstaande hebben wij een voorstel ontwikkeld, dat recht doet aan de eis op korte termijn de bestaande LSNME informatie- en documentatiefunctie onder te brengen, anderzijds dat rekening houdt met een maximale flexibiliteit voor de invulling van deze functie op termijn.

Ten behoeve van de lange termijn dient een project gestart te worden gericht op nadere verkenning van de optimale informatie- en documentatievoorziening NME, waarin de gesignaleerde ontwikkelingen aan zowel de aanbod - (bestaande documentatiecentra) als de vraagzijde (omgang met doelgroepen) worden betrokken. Gelet op de beschikbare kennis wordt voorgesteld de Stichting Milieu-Educatie als verantwoordelijke trekker voor dit project aan te wijzen. Zij dienen hier toe een subsidievoorstel in te dienen.

Ten behoeve van het beheer en onderhoud van de documentatie- en informatievoorziening naar de doelgroepen toe wordt voorgesteld een samenwerkingsverband tussen IVN en VMD in het leven te roepen, waarbij sprake is van een adequate verdeling van de bestaande informatie- en documentatiefunctie LSNME over IVN en VMD. Voorgesteld wordt de bestaande functie zodanig te verdelen, dat sprake is van een tweetal herkenbare en aanvullende deelfuncties, die recht doen aan zowel de verschillende optieken omtrent NME in het veld, als aan de wensen van de onderscheiden doelgroepen van zowel IVN en VMD. Beide organisaties verdienen de voorkeur boven SME voor deze beheersfunctie, aangezien zij op dit moment reeds beschikken over een professionele informatie- en documentatiefunctie. De samenwerkingsstructuur zal zodanig moeten zijn, dat onnodige doublures worden vermeden. De binding met de andere NME-organisaties dient op basis van zakelijke gebruikersovereenkomsten te worden geregeld.

Ter bevordering van de effectiviteit wordt voorgesteld een Veldtoetsingscommissie in te stellen, waarin vertegenwoordigers van gebruikers van beide documentatiecentra zitten.

Vanuit deze VTC kan tevens afstemming met het project onder leiding van SME plaatsvinden. Formatief betekent dit voorstel dat binnen respectievelijk VMD en IVN 0,8 formatieplaats documentalist/-bibliothecaris NME wordt ondergebracht.

De noodzakelijke administratieve ondersteuning van deze functionarissen wordt geraamd op twee halve formatieplaatsen. Invulling van deze plaatsen is afhankelijk van nader overleg tussen VMD, IVN en LSNME.

6. Na bespreking van het rapport met het veld en de besluitvorming door de minister van VROM zal het bestuur van het LSNME voorstellen doen voor de herplaatsing van medewerkers naar de organisaties die onderdak geven aan bovengenoemde facilitaire functies. Bij de herplaatsing is een sociaal plan van toepassing zoals overeengekomen tussen LSNME, VROM en de vakbond Abva/Kabo. Het bestuur van het LSNME zal na 1 januari 1993 als een rompbestuur de lopende verplichtingen, die voortvloeien uit het sociaal plan, moeten nakomen.

1. INLEIDING

Uit het rapport 'Draagvlak en Perspectief Landelijk Steunpunt Natuur- en Milieu-Educatie (LSNME)' van 16 juni 1992 blijkt dat een aantal ontwikkelingen in het NME-veld, alsmede het perspectief voor het behoud van facilitaire functies niet langer het voortbestaan van het LSNME rechtvaardigen. Wel trekken enkele functies van het Steunpunt belangstelling van de aangesloten organisaties. Het gaat om externe beleidsontwikkeling, coördinatie- netwerkfunctie en de documentatie- en informatiefunctie.

Op grond van het rapport besluit VROM de exploitatiesubsidie voor het LSNME na 1 januari 1993 niet langer te continueren.

De opdracht

Na de besluitvorming over het rapport door het bestuur van het LSNME en het Ministerie van VROM/Directoraat- Generaal Milieubeheer, krijgt het bureau Van de Bunt, adviseurs voor organisatie en beleid te Amsterdam, de opdracht om concrete voorstellen te ontwikkelen voor de invulling van genoemde drie functies. Voorwaarde van de kant van het Ministerie van VROM is dat de aangesloten organisaties bereid zijn tot samenwerken op het gebied van natuur- en milieu-educatie. In bijlage 1 is de opdrachtformulering opgenomen.

De aanpak van het onderzoek

De drie functies zijn inhoudelijk geanalyseerd en voor zover mogelijk uitgewerkt met behulp van de uitgangspunten uit het eerste rapport. Teneinde de samenhang in de beoogde ondersteuningsstructuur te waarborgen, is voorafgaande aan de praktische uitwerking een analyse gemaakt van de noodzakelijke besturing en samenwerking in het NME-veld. Tijdens de uitvoering van het vervolgonderzoek is gestreefd naar samenwerking tussen de organisaties, teneinde daarmee draagvlak te krijgen voor de uiteindelijke voorstellen.

Voor dat doel is de perspectiefgroep NME in het leven geroepen, met vertegenwoordigers uit het veld, toehoorders van de kant van het LSNME en VROM en de onderzoekers van bureau Van de Bunt als voorzitter en adviseur. In bijlage 2 is de samenstelling van de perspectiefgroep opgenomen.

De verschillende voorstellen zijn met behulp van werkgroepen inhoudelijk voorbereid. De uiteindelijke voorstellen zijn besproken in de perspectiefgroep, die daarmee als een klankbord voor de onderzoekers heeft gefunctioneerd. Het nu voorliggende rapport en de daarin opgenomen voorstellen zijn onder verantwoordelijkheid van de onderzoekers tot stand gekomen.

Naast de perspectiefgroep NME is er een apart traject geweest, gericht op de afbouw van het LSNME en het herplaatsen van de LSNME functionarissen. De resultaten van het afbouwtraject zijn in nauw overleg tussen het bestuur van het LSNME, het Ministerie van VROM, bureau Van de Bunt en de betrokken medewerkers tot stand gekomen. Het afbouwtraject heeft geleid tot een sociaal plan voor de betrokken medewerkers en tot inzicht in de plaatsingsmogelijkheden van de LSNME medewerkers bij de aangesloten organisaties. De uitkomsten van de perspectiefstudie vormen de basis voor herplaatsing van de LSNME medewerkers, onder voorbehoud van goedkeuring door de Minister van VROM.

Leeswijzer

Dit rapport is opgebouwd langs de uitwerking van de verschillende facilitaire functies. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de besturings- en samenwerkingsfilosofie (hoofdstuk 2), de uitwerking van externe beleidsontwikkeling (hoofdstuk 3), coördinatie en netwerkfunctie (hoofdstuk 4) en de documentatie- en informatiefunctie NME (hoofdstuk 5). In het laatste hoofdstuk worden de verder te nemen stappen tot 1 januari 1993 behandeld.

2. BESTURING EN SAMENWERKING

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de besturingsfilosofie, die de basis moet vormen voor de samenwerking van de natuur- en milieu-organisaties op het gebied van educatie.

De uitwerking naar de ondersteuningsstructuur en daarin passende facilitaire functies volgt in de volgende hoofdstukken.

2.1 Vertrekpunten

- de overheid heeft NM(E) als een van de prioritaire beleidsvelden gedefinieerd. In het NMP+ worden de kaders aangegeven waarbinnen de zogenaamde duurzame samenleving kan worden gerealiseerd. Daarbij legt de overheid meer dan voorheen het accent op het zelfsturend vermogen van de NM(E)-organisaties. Het subsidiebeleid is hierop toegesneden;
- het streven naar versterking en uitbouw van NME leidt tot verschuivingen in het NME-veld. Inhoudelijk is er in toenemende mate sprake van een koppeling van educatie met de inhoud van het beleid en met de implementatie en overdracht van beleid. Qua 'infrastructuur' wordt NME in toenemende mate geïntegreerd in andere netwerken. Dit leidt tot de betrokkenheid van andere niet-NM-organisaties (ANWB, consumentenbond, vakbonden, e.d.);
- in lijn met deze ontwikkelingen hebben de NM(E)-organisaties initiatieven ontwikkeld tot verdergaande professionalisering. Dit komt onder meer tot uitdrukking in de onderkende noodzaak tot een heldere positionering naar elkaar en naar hun omgeving (doelgroepen), alsmede tot meer onderlinge samenwerking.
- het onderzoek inzake het functioneren van het LSNME heeft een aantal inzichten opgeworpen, die raken aan de problematiek inzake de professionalisering van NME;

- dit betreft:
 - . enerzijds de onderkenning van de behoefte aan de professionele
 - door en voor de NM(E)-organisaties - opzet van een drietal **facilitaire functies**:
 - * externe beleidsontwikkeling (Haagse Faciliteit);
 - * informatie en documentatie (de informatie- en documentatie-functie NME);
 - * communicatiebevordering op provinciaal niveau (een provinciaal coördinator NME ten behoeve van de milieufederaties);
- anderzijds de behoefte aan bevordering van onderlinge **samenwerking/netwerkvorming als zodanig**;
- de facilitaire functies zijn structureel van aard; deze dienen in beginsel permanent beschikbaar te zijn voor het gehele NME-veld. Inpassing van deze functies zal bij voorkeur op een structurele wijze moeten plaatsvinden: zowel organisatorisch/beheersmatig als financieel;
- samenwerking/netwerkvorming als zodanig zijn procesmatig van aard: veelal thematisch en projectmatig. Per thema/project moet worden aangetoond dat samenwerking realistisch is en meerwaarde oplevert voor de betrokken partijen. De organisatie, het beheer en de financiering worden op variërende wijzen geregeld.

In dit hoofdstuk staat de bestuurlijke uitwerking van bovengenoemde functies centraal tegen de achtergrond van:

1. de gewenste versterking en uitbouw van NME;
2. de beleidslijn van het Ministerie van VROM gericht op zelfsturing door het veld;
3. de noodzaak tot professionalisering;

De operationele uitwerking van het drietal facilitaire voorzieningen komt in de volgende hoofdstukken aan de orde.

2.2 Besturing van de facilitaire voorzieningen

- de facilitaire functies Haagse Faciliteit, de informatie- en documentatie-functie NME en de provinciale coördinator NME worden als herkenbare en structurele voorzieningen ondergebracht bij één of meerdere van de NME-organisaties. Deze organisaties geven 'onderdak' aan deze functies. Zij nemen de voorziening als een structurele begrotingspost op en vragen jaarlijks subsidie ten behoeve van de exploitatie van de voorziening;
- de betrokkenheid van het veld krijgt hierbij gestalte in zogenaamde veldtoetsingscommissies (VTC's), met uitzondering van de provinciale coördinator NME ten behoeve van de provinciale milieufederatie, waarvoor een aparte voorziening getroffen wordt. De VTC's zijn samengesteld uit functionele deskundigen uit het veld. Ze zijn onafhankelijk verantwoordelijk voor:
 - . het laten aansluiten van de facilitaire voorzieningen bij de wensen en eisen van de gebruikers;
 - . de wijze waarop de organisaties in het veld worden betrokken bij het doen van voorstellen bij deze functie;
 - . de verdeling van financiële lasten over de gebruikers, boven op de exploitatiesubsidie;
- de rol van de overheid hierbij is die van marginale toetser. Aan de hand van beleidskaders stelt zij middelen beschikbaar ten behoeve van exploitatie van de voorziening. Via de VTC's krijgt zij inzicht in het functioneren van de faciliteiten en zal periodiek op grond hiervan het eigen subsidiebeleid kunnen actualiseren en aanpassen.

2.3 Bevordering van de samenwerking/netwerkvorming als zodanig

- samenwerking/netwerkvorming als zodanig kan in belangrijke mate bijdragen aan de effectiviteit en efficiëntie van de afzonderlijke NM(E)-organisaties, en daarmee aan de versterking en uitbouw van NME;
- de noodzaak tot procesmatige samenwerking (kruisbestuiving, coördinatie, enz.) rond NME wordt onderkend en de wil hiertoe is aanwezig;
- uit ons eerder onderzoek blijkt dat de bestaande samenwerking van landelijke, provinciale en gemeentelijke natuur- en milieu-educatie werkers in het Landelijk Educatie Overleg (LEO) voldoet. Het karakter van dat overleg is informierend, uitwisselend en lerend;
- het treffen van een extra structurele voorziening voor samenwerking netwerkvorming wordt derhalve niet opportuun geacht;
- wel wordt voorgesteld het Landelijk Milieu Overleg (LMO) als 'platform' te gebruiken, waarbinnen de samenwerking en te entameren samenwerkingsprojecten als een vast punt op de agenda kunnen worden behandeld. Het LMO kan als 'start' en als 'eind'-punt dienen voor projecten. Ook kan de voortgang en afstemmingsbehoefte met de deelnemers periodiek worden besproken.

2.4 Financiering van de samenwerking

- communicatielijnen alleen vormen nog geen voldoende voorwaarde voor samenwerking, wat - naast de mogelijk synergetische effecten - ook altijd (transactie-)kosten met zich meebrengt; in ieder geval voor de partij die het voortouw neemt;

- de gedachte is geopperd hiertoe een fonds te creëren, waaruit de 'meerkosten' voorafgaande aan de samenwerking, die staan tegenover de 'baten' ten gevolge van de samenwerking, kunnen worden bekostigd;
- een nadeel van een dergelijke constructie is dat dergelijke 'meerkosten' in de regel moeilijk te operationaliseren zijn; voorts is gebleken dat voor een dergelijke constructie bij het Ministerie geen draagvlak bestaat;
- een alternatief vormt de aanscherping van de criteria die worden toegepast bij de projectsubsidiering; daarbij bestaat bij het Ministerie een voorkeur voor het prioriteit geven aan projectvoorstellen die door meerdere NME-organisaties worden gedragen, respectievelijk die zicht bieden op de synergetische effecten voor de sector als geheel, en die samenwerking nadrukkelijk als mede-doelstelling hebben.

2.5 Criteria voor samenwerkingsprojecten

Om voor een samenwerkingsproject-subsidie in aanmerking te komen zal een project van belang moeten zijn voor de uitbouw van NME en gericht moeten zijn op het bevorderen van de deskundigheid van de deelnemers.

Deskundigheidsbevordering kan op tenminste drie manieren plaatsvinden:

- intern, gericht op het bevorderen van de deskundigheid van de medewerkers van natuur- en milieu-organisaties, die bij een samenwerkingsproject zijn betrokken;
- extern, gericht op het bevorderen van deskundigheid van leden van vrijwilligersgroepen en organisaties die aan een project deelnemen;

- door overdracht van de resultaten van een project aan derden.

Teneinde de samenwerking te laten slagen is bovendien een duidelijke projectorganisatie nodig.

In het projectvoorstel moet duidelijk staan omschreven wie de trekker is van het project, welke organisaties meedoen en welke inbreng ze leveren, welke resultaten het project oplevert en hoe de deskundigheid van de deelnemers wordt bevorderd. Projectvoorstellen kunnen door de 'trekkende' organisatie zonodig worden geïnitieerd en besproken in LMO-verband, waarna ze worden ingediend bij VROM.

Het subsidiebeleid van VROM zou gericht dienen te zijn op het prioriteit geven van samenwerkingsprojecten, die aan de bovenstaande criteria voldoen.

3. EXTERNE BELEIDSONTWIKKELING: DE HAAGSE FACILITEIT NATUUR EN MILIEU

Externe beleidsontwikkeling is één van de functies, waaraan vooral door de landelijke natuur- en milieu-organisaties belang wordt toegekend. Belangrijke elementen van die functie zijn voorwaarden-scheppend beleid, bevorderen uitbouw van NME en externe betrekkingen. In de nieuw te vormen ondersteuningsstructuur worden deze taken ondergebracht in de zogenaamde Haagse Faciliteit Natuur en Milieu. De Haagse Faciliteit vormt als het ware een 'liaison' tussen haagse politiek en de natuur- en milieu-organisaties. De Faciliteit moet qua organisatie doorzichtig zijn en aanvullend werken op de landelijke organisaties. De Faciliteit wordt bij één van de landelijke organisaties ondergebracht. Vanuit de sector wordt een zogenoemde veldtoetsingscommissie (VTC) ingesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van het veld, die toeziet op de effectiviteit van de Faciliteit.

3.1 Doelstellingen van de Haagse Faciliteit

Het leveren van een bijdrage aan een duurzame samenleving via:

1. De ondersteuning van het werk van particuliere natuur- en milieu-organisaties door middel van informatieverstrekking en advisering over Haags beleid. De nadruk daarbij ligt op het adviseren over de gevolgen van het overheidsbeleid voor het beleid van de particuliere natuur- en milieu-organisaties.
2. In opdracht en ten behoeve van het werk van natuur- en milieu-organisaties leggen van contacten tussen de politiek, maatschappelijke organisaties, media en particuliere natuur- en milieu-organisaties.

3.2 Bestuur en organisatie

De Haagse Faciliteit is een 'lichte' voorziening, die is gehuisvest in Den Haag. Uit een oogpunt van doelmatigheid wordt de Faciliteit organisatorisch ondergebracht bij één van de grote landelijk opererende natuur- en milieu-organisaties. Gelet op de aard van de Faciliteit ligt een onderbrengen bij de Stichting Natuur en Milieu voor de hand. De SNM neemt de medewerkers van de Faciliteit in dienst en zorgt voor de nodige ondersteuning van de locatie.

De natuur- en milieu-organisaties gezamenlijk bewaken de effectiviteit van de Haagse Faciliteit. Dit krijgt vorm door een veldtoetsingscommissie (VTC) bestaande uit een vertegenwoordiging van personen uit het veld van de natuur- en milieu-organisaties. Gedacht kan worden aan een kleine toetsingsgroep van drie à vier personen waarvan drie afkomstig van de in LMO-verband samenwerkende natuur- en milieu-organisaties, die de werkterreinen NME 'dekken' en één namens de overige particuliere organisaties. Met het oog op de noodzakelijke functiescheiding, zijn de leden van de VTC niet afkomstig van de Stichting Natuur en Milieu. De hoofdtaak van de VTC is het bewaken dat de communicatie over en weer tussen de Haagse Faciliteit en de natuur- en milieu-organisaties plaatsvindt. Dit betekent dat de VTC toeziet op de aansluiting van de Haagse Faciliteit op de wensen en eisen van de gebruikers. De contacten tussen de Haagse Faciliteit en de natuur- en milieu-organisaties gaan rechtstreeks. De leden van de VTC komen twee tot drie keer per jaar bijeen.

3.3 Financiën

De Haagse Faciliteit wordt als een voorziening opgevat ten behoeve van de gehele sector, die open staat voor alle organisaties uit de sector. De kosten van de Faciliteit drukken op de totale sector. Jaarlijks zal door SNM namens de sector een subsidievoorstel worden ingediend bij VROM, als tegemoetkoming in de personele en interne kosten van de Faciliteit.

Via de VTC krijgt zij inzicht in het functioneren van de faciliteit. De produkten van de Faciliteit (beleidsnota's, gebruik van ruimten e.d.) kunnen tegen betaling door de natuur- en milieu-organisaties worden afgenomen.

3.4 Taken van de Haagse Faciliteit

Belangrijke taken/produkten van de Haagse Faciliteit zijn:

- a. informatieverstrekking over beleidsontwikkeling binnen de overheid op het gebied van natuur en milieu aan de particuliere organisaties;
- b. fungeren als aanspreekpunt en vraagbaak voor natuur- en milieu-organisaties;
- c. gevraagde en ongevraagde advisering over te voeren beleid op het gebied van natuur en milieu.

ad a. Informatieverstrekking

- het attenderen van de natuur- en milieu-organisaties op informatie (nota's en notities) en op activiteiten die de Staten Generaal van 'buitenaf' bereiken. Deze informatie, afkomstig vanuit vele maatschappelijke organisaties/belangengroepen, wordt gerubriceerd en ter kennis gebracht van de natuur- en milieu-organisaties;
- waar het gaat om spoedeisende, actuele onderwerpen/zaken stelt de Faciliteit de belanghebbende landelijke en provinciale natuur- en milieu-organisaties direct op de hoogte;
- de Faciliteit attendeert de organisaties op relevante kamerstukken, overheidsnota's, -brieven en agenda's ten behoeve van het voorbereiden van een gezamenlijke opstelling van de sector op relevante beleidsthema's. Voor en na de behandeling van de Rijksbegroting worden in samenwerking met andere deskundigen korte strategie- en evaluatienota's opgesteld, ten behoeve van verdere discussie binnen de sector.

ad b. Aanspreekpunt

- op de plenaire Kamervergaderdagen kunnen de natuur- en milieu-organisaties vragen om lopende kwesties te volgen en zonodig voorbereidende stappen, activiteiten in de richting van de beleidsmakers en media te laten verrichten;
- de Faciliteit is behulpzaam bij het leggen van contacten met en tussen beleidsmakers/volksvertegenwoordigers en de media in de richting van natuur- en milieu-organisaties en omgekeerd;
- ondersteuning kan worden verleend bij de opbouw van contacten en netwerken en het organiseren van noodzakelijk geacht overleg met beleidsmakers/volksvertegenwoordigers, media en andere groeperingen.

ad c. Advisering

- de Haagse Faciliteit levert bijdragen (via informatie en advies op maat) aan het ontwikkelen van beleid (algemeen en op thema) van de natuur- en milieu-organisaties.

Alle direct bij de Faciliteit betrokken natuur- en milieu-organisaties worden minimaal éénmaal en zonodig mogelijk meerdere malen per jaar bezocht om door te praten over:

- lijnen waarlangs (overheids)beleidsbeïnvloeding kan plaatsvinden
- mogelijke bijdragen die de betrokken organisatie daaraan wil/ gaat leveren en
- ondersteuning die daarbij vanuit de Haagse Faciliteit wenselijk is

3.5 Formatie

De formatie van de Haagse Faciliteit bestaat bij de start uit een full-time beleidsmedewerker, die het bovengenoemde takenpakket zal uitvoeren. Ter ondersteuning van het werk binnen de Haagse Faciliteit wordt een halve formatieplaats secretariaat/administratie noodzakelijk geacht.

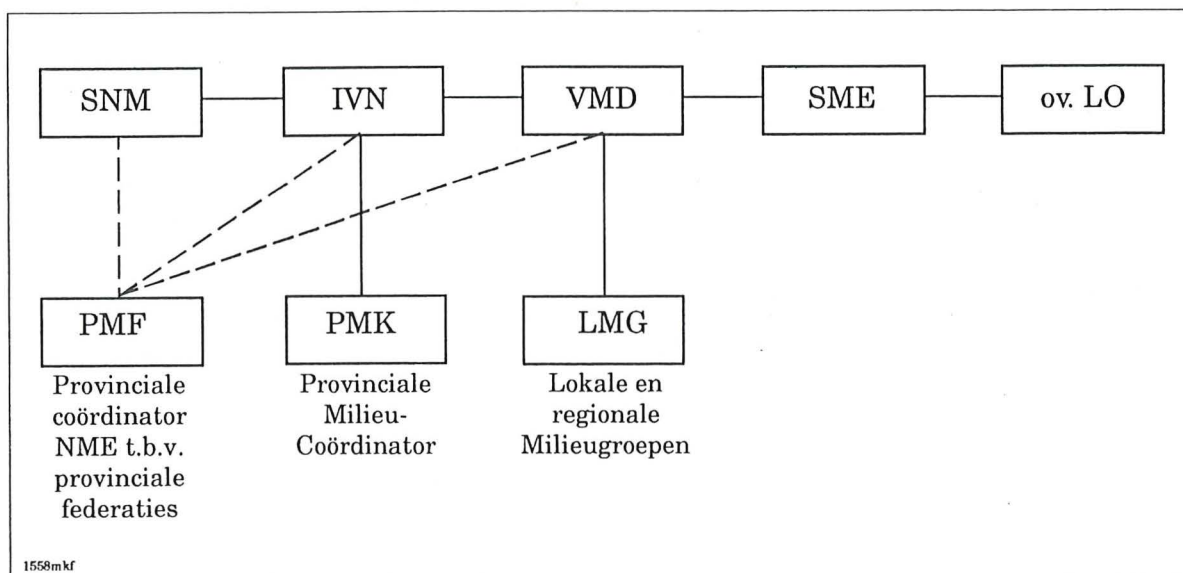

4. COORDINATIE- EN NETWERKFUNCTIE

In dit hoofdstuk wordt uitwerking gegeven aan de coördinatie- en netwerkfunctie binnen het NME-veld. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de gehanteerde vertrekpunten, de versterking van de coördinatie- en netwerking door het aantrekken van een provinciale coördinator NME voor de provinciale milieufederaties en de besturing en organisatie van deze coördinator.

4.1 Vertrekpunten

- de vitaliteit van de sector natuur en milieu bestaat bij de gratie van zijn communicatiekanalen;
- samenwerking op het gebied van natuur en milieu vergt adequate communicatielijnen op het landelijk en provinciaal niveau;
- draagvlak voor samenwerking zal op directieniveau gestalte moeten krijgen: op dat niveau is het aantal spelers beperkt en kunnen beslissingen worden genomen;
- ten aanzien van voornoemde verbindingen geldt dat daarin langs meerdere lijnen is voorzien, met uitzondering van de verbinding tussen de provinciale milieufederaties en de landelijke organisaties. Hierin zou kunnen worden voorzien door het instellen van een provinciale coördinator NME ten behoeve van de provinciale milieufederaties (PMF). In onderstaand schema is dit weergegeven.

4.2 Doel en taken van een provinciale coördinator PMF

Hoofdtaken van de provinciale coördinator PMF zijn:

- het entameren van samenwerkingsprojecten op een wijze, dat de belangen van het provinciale niveau worden gediend c.q. het werk op provinciaal niveau kan worden uitgevoerd;
- signaleren van landelijke ontwikkelingen naar provinciale federaties en omgekeerd;
- belangenbehartiging en afstemming van provinciale zaken op landelijk niveau;
- het bevorderen van de uitbouw van NME op het niveau van de provinciale milieufederaties;
- het initiëren en stimuleren van deelname van provinciale NME-werkers aan het landelijk educatie-overleg.

4.3 Bestuur en organisatie

De provinciale coördinator PMF functioneert als een onafhankelijke voorziening ten behoeve van het natuur- en milieuwerk van provinciale milieufederaties.

De coördinator wordt gedetacheerd bij één van de landelijke organisaties. Gelet op de aard van de voorziening ligt een 'onderbrengen' bij de Stichting Natuur en Milieu voor de hand. SNM neemt de provinciale coördinator in dienst en zorgt voor de nodige ondersteuning.

De provinciale milieufederaties bewaken gezamenlijk de effectiviteit van de coördinator. De sturing door de provincies vindt plaats via het TRIO (dagelijks bestuur directeurenoverleg provinciale milieufederaties) en het QUINTET (het tweemaandelijks overleg TRIO met de directeuren van SNM).

Het TRIO beoordeelt de effectiviteit van de provinciale coördinator PMF op:

- de wijze van uitvoering van de hoofdtaken door de provinciale coördinator;
- de inschakeling van de provinciale federaties bij het werk van de PC;
- het inspelen van de coördinator op de wensen en eisen van de provinciale gebruikers.

In het QUINTET worden de beheersmatige en exploitatieve aspecten van de PC voorziening besproken, alsmede de jaarlijkse aanvraag voor exploitatie-subsidie.

Het werk van de provinciale coördinator NME wordt omschreven in een beleidsplan. Dit beleidsplan wordt opgesteld door de coördinator en moet jaarlijks worden goedgekeurd door het TRIO en het QUINTET.

4.4 Financiën

De provinciale coördinator PMF wordt opgevat als een nieuwe voorziening ten behoeve van alle federaties. De provinciale coördinator PMF wordt geacht nauw samen te werken met de provinciale coördinatoren van de andere landelijke natuur- en milieu-organisaties.

Jaarlijks zal SNM namens de provinciale milieufederaties een subsidie-voorstel indienen bij VROM, als tegemoetkoming in de personele en interne kosten van de voorziening.

4.5 Formatie

De formatie van de provinciale coördinator PMF bestaat bij de start uit een full-time medewerker, die het bovengenoemde takenpakket zal gaan uitvoeren. Ter ondersteuning van het werk wordt voorgesteld een beroep te doen op de secretariële/administratieve capaciteit van SNM.

5. DOCUMENTATIE- EN INFORMATIEFUNCTIE NME

5.1 Inleiding

Vertrekpunt voor het ontwikkelen van een visie op de toekomstige invulling en onderbrenging van de documentatie- en informatiefunctie NME vormden de conclusies op basis van het functioneringsonderzoek LSNME. De documentatie- en informatiefunctie NME zoals tot dusver uitgevoerd door het LSNME kenmerkte zich door een hoge mate van gebruik door de NME-organisaties, alsmede door een hoge waardering. Als nadelig werden ervaren de bestaande dubblures in documentatie ten opzichte van elders in het NME-veld bestaande documentatie-centra, alsmede de daarmee samenhangende relatieve ondoorzichtigheid van het aanbod van NME-informatie, in het bijzonder voor de potentiële doelgroepen (vragers van NME-informatie).

Op basis van deze overwegingen is door het LSNME een eerste notitie opgesteld omtrent de toekomstige invulling van deze functie.

Centraal hierin stonden de beschrijving van de toekomstige functie als zodanig, de uitgangspunten en randvoorwaarden waaraan zou moeten worden voldaan, alsmede een viertal varianten voor onderbrenging van de functie, waarbij een drietal NME-organisaties was betrokken, te weten IVN, Milieubook en VMD.

Vertegenwoordigers van LSNME, IVN en VMD hadden zitting in de door de perspectiefgroep ingestelde werkgroep, die tezamen met de onderzoekers hebben gewerkt aan de nadere uitwerking van de documentatie- en informatiefunctie. Binnen deze werkgroep is tot op zekere hoogte overeenstemming bereikt omtrent de beschrijving van de toekomstige functie, alsmede de uitgangspunten die daarbij in acht dienen te worden genomen. Deze worden achtereenvolgens in paragraaf 5.2 en 5.3 opgesomd.

Ten aanzien van de toekomstige onderbrenging van de functie, is naast de eerder genoemde organisaties in een later stadium ook het SME betrokken. Een korte typering van deze vier optanten is aan de orde in paragraaf 5.4.

De bespreking van mogelijke opties voor onderbrenging van de documentatie- en informatiefunctie, zowel binnen de perspectiefgroep als met de individuele optanten, heeft niet geleid tot de gewenste consensus in de vorm van een optie waarvoor op voorhand een breed draagvlak kon worden vastgesteld. Van de hieraan ten grondslag liggende 'discussie-punten' wordt verslag gedaan in paragraaf 5.5.

Op grond van het ontbreken van overeenstemming ten aanzien van de keuze voor de onderbrenging bij één van deze organisaties, is gekozen voor een nadere invulling door de onderzoekers. De aanbevelingen, alsmede de overwegingen die tot deze nadere invulling hebben geleid, zijn opgenomen in paragraaf 5.6. De hieruit volgende formatieve consequenties staan in paragraaf 5.7.

5.2 Beschrijving van de documentatie- en informatiefunctie NME

Tot de documentatie- en informatiefunctie NME worden gerekend:

- Beheer, onderhoud en toegankelijkheid van educatieve documentatie en materialen (lesprogramma's, didactische documentatie, video's, beschrijvingen educatieprojecten, opleidingsmogelijkheden, enz.).
- Vraagbaak, voorlichting omtrent NME, telefonische vraagbaak omtrent NME documentatie, materialen, projecten, opleidingen en subsidiemogelijkheden, alsmede:
 - . het vervaardigen van een nieuwsbrief NME (signalementen, index, enz.);

. het verwijzen naar andere NME organisaties die actief zijn ten aanzien van educatie.

- Distributie van educatieve documentatie en materialen (mogelijk uitbesteed).

De documentatie- en informatiefunctie heeft nadrukkelijk geen betrekking op het zelf ontwikkelen van educatieve activiteiten/initiatieven.

De functie wordt uitgeoefend ten behoeve van:

- primair : het NME-veld; het betreft een facilitaire voorziening die in eerste instantie ondersteuning biedt ten behoeve van in het NME-veld werkzame organisaties;
- secundair: educatieve werkers vanuit andere doelgroepen (onderwijs, intermediaire organisaties als ANWB, enz.);
- tertiair : overige belangstellenden.

5.3 Uitgangspunten

Aan de beschrijving van de documentatie- en informatiefunctie NME liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag.

Inhoudelijk:

- behoud expertise NME: niet gebonden aan specifieke opvattingen omtrent NME (grijs/groen);
- in staat om bij inkomende vragen de werkelijke informatiebehoefte te identificeren;
- in staat om inhoudelijk en onafhankelijk te adviseren en daarbij eventueel door te verwijzen naar andere organisaties.

Organisatorisch:

- geen aparte, los van NME-veld staande organisatie;
- heldere afspraken met andere (aangesloten) NME-organisaties omtrent input, verwerking en output van documentatie en informatie, b.v. via gebruikersovereenkomsten;
- adequate koppelingen (netwerk-integratie) educatie-documentatie met NME-documentatie aanwezig bij andere organisaties.

Strategisch:

- Gerichte marketing van de functie naar de doelgroepen.

Financieel:

- kostendekkende exploitatiesubsidie voor het continueren van deze functie zoals uitgevoerd door het LSNME;
- zo mogelijk aangevuld met gebruikersbijdragen vanwege niet NME-organisaties.

5.4 Optanten voor onderbrenging van de documentatie- en informatie-functie

Hierna volgt een korte typering van de relevante aspecten van de optanten voor de onderbrenging van de documentatie- en informatie-functie.

IVN

- Kerntaak (expertise) educatie-ontwikkeling, voorlichting en ondersteuning gericht op primair educatieve werkers binnen een variëteit aan doelgroepen.

- Beschikt over een publieksgerichte documentatie- en informatie-functie (landelijke functie ten behoeve van achterban alsmede lokaal/regionale functie door integratie met Amsterdams NME-centrum).
- Beschikt over hechte netwerkrelaties zowel binnen als buiten het NME-veld, onder meer op provinciaal en lokaal niveau (consulenten, milieucontactpersonen).
- De organisatie heeft van oudsher een N-signatuur, doch richt zich in toenemende mate op de koppeling van Natuur en Milieu.

Primair uitgangspunt IVN bij overname LSNME-onderdeel:

Behoud en uitbouw opgebouwde educatieve expertise, meer gerichte marketing van herkenbare educatieve expertise aan educatieve werkers, zowel binnen als buiten het NME-veld.

SME

- Kerntaak (expertise) milieu-communicatie (ontwikkeling en advisering) gericht op een variëteit aan doelgroepen, in toenemende mate buiten het NME-veld.
- Beschikt niet over een publieksgerichte documentatie- en informatie-functie.
- Is minder geïntegreerd in het NME veld als zodanig, doch beschikt over vele netwerkrelaties in een variëteit aan velden daarbuiten, op zowel nationaal als internationaal niveau.
- Heeft geen nadrukkelijke N of M signatuur.

Primair uitgangspunt SME bij overname LSNME-onderdeel:

Op basis van een toekomstgerichte visie op NME vanuit bestaande documentatie- en informatiefunctie uitbouwen van een Kenniscentrum NM(E), dat zich niet zozeer kenmerkt door volledigheid ten aanzien van het aanbod van educatieve informatie, doch dat veel meer gericht is op de gevraagde en noodzakelijke informatie voor personen en instellingen die een actieve bijdrage willen leveren aan het verbeteren van het milieu en het behoud van landschap en natuur.

VMD

- Kerntaak (expertise) activering gericht op een variëteit aan doelgroepen (consumenten, bedrijven, maatschappelijke organisaties).
- Beschikt over een publieksgerichte documentatie- en informatiefunctie (MIDOC, Milieutelefoon), waarvan zowel op landelijk als lokaal/regionaal niveau gebruik wordt gemaakt.
- Beschikt over hechte netwerkrelaties zowel binnen als buiten het NME-veld, onder meer op provinciaal en lokaal niveau (milieufederaties, lokale groepen).
- De organisatie heeft een nadrukkelijke M signatuur.

Primair uitgangspunt VMD bij overname LSNME-onderdeel:

Versterking van - in toenemende mate gewenste - geïntegreerde documentatie- en informatievoorziening (N)M-E, zonder verlies opgebouwde educatieve expertise.

Milieuboek

Ten aanzien van deze organisatie geldt een afwijkende optie. Deze organisatie opteert niet voor de overname van de documentatiefunctie van het LSNME, doch is wel geïnteresseerd in het eventueel vervullen van de vraagbaakfunctie, indien deze gekoppeld is aan de mogelijkheid van distributie van NME-materialen (volgens initiatieven voor het oprichten van de 06-scriptielijn). Het aanbrengen van een scheiding tussen de documentatie- en vraagbaakfunctie wordt echter vanuit het oogpunt van doelmatigheid onwenselijk geacht. Eén en ander laat onverlet dat bij de nadere uitwerking van de onderhavige functie een rol voor Milieuboek ten aanzien van de distributiefunctie nadrukkelijk in beeld blijft.

5.5 Discussiepunten

Op grond van voorgaande typering wordt een tweetal discussiepunten tussen de verschillende optanten duidelijk.

- a. Educatie als herkenbare, onderscheiden functie NM-E (IVN) versus educatie als onderdeel van een geïntegreerde functie NME (VMD/SME).
- b. NME-documentatie en -informatie vanuit verschillende invalshoeken (en organisaties) te onderhouden, te beheren en aan te bieden aan verschillende doelgroepen (IVN: N&M en VMD: M) versus het opbouwen, beheren en ontsluiten van documentatie en informatie gestuurd door de behoeften van de gebruikers (SME).

In de discussies die naar aanleiding van de geconstateerde punten zijn gevoerd, is duidelijk geworden dat - binnen het tijdsbestek waarbinnen een oplossing dient te worden gevonden - geen eenduidige consensus (in termen van argumentatie en draagvlak) voor de onderscheiden stellingen bestaat.

Daarbij komt dat de optanten voor onderbrenging van de onderhavige functie elkaars standpunten ten aanzien van de genoemde discussiepunten in verregaande mate uitsluiten.

De waargenomen ambiguïteit ten aanzien van bovenstaande discussiepunten geeft in onze optiek minder uitdrukking aan aparte tegenstellingen tussen de onderscheiden optanten, doch veel meer aan het feit dat het denken en doen inzake NME momenteel volop in ontwikkeling verkeert. Ontwikkelingen die in hoge mate van belang zijn bij de nadere invulling van de documentatie- en informatiefunctie, doch die echter onvoldoende uitgekristalliseerd zijn om op basis hiervan op korte termijn te komen tot een definitieve keuze voor de optimale invulling van deze functie. Hiertegenover staat echter de noodzaak om - op zeer korte termijn - te komen tot een adequate onderbrenging van het bestaande LSNME-onderdeel.

In het licht van deze overwegingen wordt in de volgende paragraaf een voorstel ontwikkeld, dat enerzijds recht doet aan de eis van onderbrenging op korte termijn, terwijl anderzijds gekozen wordt voor een zodanige opzet, dat sprake is van maximale flexibiliteit ten aanzien van de optimale invulling van deze functie op termijn.

5.6 Aanbevelingen

- A. Gelet op de voornoemde ontwikkelingen, die zowel het aanbod (bestaande documentatiecentra) als de vraag (omgang met doelgroepen) betreffen, dient een project te worden gestart gericht op een nadere verkenning van de optimale documentatie- en informatievoorziening NME.

SME heeft in deze verschillende aanzetten ontwikkeld en beschikt over de voor de uitvoering van een dergelijk project noodzakelijke project/management capaciteit. Het verdient ons aanzien aanbeveling op korte termijn te komen tot een subsidievoorstel, op voorwaarde van een breed draagvlak voor voornoemde studie binnen het NME-veld.

- B. Vooruitlopend op de uitkomsten van een dergelijk onderzoek dient de documentatie- en informatievoorziening, zoals omschreven in paragraaf 5.2, per 1 januari 1993 geregeld te worden.

Voorgesteld wordt een samenwerkingsverband tussen IVN en VMD, waarbij sprake is van een adequate verdeling van de bestaande informatie- en documentatiefunctie LSNME over IVN en VMD.

IVN voorziet in het behoud en de uitbouw van opgebouwde educatieve expertise, alsmede de meer gerichte marketing van herkenbare educatieve expertise aan educatieve werkers, in toenemende mate ook buiten het NME-veld.

VMD voorziet in versterking van geïntegreerde documentatie- en informatievoorziening (N)M-E, ten behoeve van bredere doelgroepen die educatie als een aspect van hun activiteiten beschouwen.

Voorgesteld wordt de bestaande LSNME functie zodanig te verdelen, dat sprake is van een tweetal herkenbare en aanvullende deel-functies, dat recht doet aan zowel de verschillende optieken omtrent NME in het veld, als aan de wensen van de onderscheiden doelgroepen van zowel IVN als VMD. IVN en VMD verdienen de voorkeur boven SME voor deze beheersfunctie, aangezien zij op dit moment reeds beschikken over een professionele informatie- en documentatiefunctie.

Bijkomend voordeel van deze constructie is dat de bestaande doublures tussen LSNME/VMD enerzijds en LSNME/IVN anderzijds kunnen worden verminderd c.q. opgeheven.

Verdeling van de huidige documentatie- en informatiefunctie dient onder de volgende voorwaarden plaats te vinden:

- de primaire verantwoordelijkheid voor deze functie (zowel qua beheer, als inhoudelijk) berust bij beide organisaties afzonderlijk;
- er dient een zodanige samenwerkingsstructuur te worden opgericht dat onnodige doublures, ondoorzichtigheid en ondoelmatigheid worden vermeden. De documentalist/bibliothecarissen van VMD en IVN dienen te komen tot regulier overleg gericht op onder meer:
 - . coördinatie van het aanschaffingsbeleid;
 - . heldere afspraken omtrent verwijzing over en weer;
 - . gezamenlijke voorlichting door middel van een gemeenschappelijke nieuwsbrief;
 - . nadere afspraken omtrent coördinatie rond de distributiefunctie.
- de binding met andere NME-organisaties dient te worden gegarandeerd op basis van zakelijke (gebruikers-)overeenkomsten, waarin zowel het gebruik van de informatie en documentatie door deze organisaties geregeld wordt;
- voorgesteld wordt een zogenaamde 'Veld Toetsings Commissie' (VTC) in te stellen, waarin een vertegenwoordiging van de gebruikers van beide documentatiecentra zitting hebben. Deze commissie kan een toetsende/adviserende rol vervullen ten aanzien van de afstemming en de effectiviteit van het door beide organisaties te voeren beleid. Vanuit de VTC kan tevens afstemming met het project onder leiding van SME plaatsvinden.

5.7 **Formatie**

Op basis van voornoemde samenwerking tussen VMD en IVN wordt de bestaande informatie- en documentatieverzameling van het LSNME verdeeld over VMD en IVN. Formatief betekent dit voorstel dat binnen respectievelijk VMD en IVN een formatieplaats documentatie- en bibliotheekwerk NME gaat ontstaan. Op basis van de bestaande situatie betreft dit twee keer 0,8 formatieplaats.

De documentalist/bibliothecarissen NME zullen zich in het bijzonder bezig houden met:

- aanschaf, ontsluiting, opslag en beschikbaar stellen van informatiedragers op het gebied van NME;
- ontwikkelen en adviseren inzake het documentatiebeleid NME;
- beheren van de bibliotheekverzameling NME;
- beantwoorden van vragen op het gebied van NME.

De noodzakelijke administratieve ondersteuning van deze functionarissen wordt geraamd op twee halve formatieplaatsen. Invulling van deze plaatsen is afhankelijk van nader overleg tussen VMD, IVN en LSNME.

Indien de bovengenoemde voorstellen worden onderschreven door betrokken partijen en het veld, dient op korte termijn een bilateraal overleg tussen VMD en IVN te worden gestart, waarin de uitwerking van de voorstellen wordt geregeld.

6. VERDERE AANPAK

De uitkomsten van het vervolg-onderzoek LSNME zullen op 28 oktober 1992 worden besproken met vertegenwoordigers van alle bij het LSNME aangesloten organisaties. De organisaties worden in de gelegenheid gesteld te reageren en hun reacties kenbaar te maken. Deze reacties zullen als een afzonderlijke bijlage bij het rapport worden meegEZonden naar de Minister van VROM.

Na de besluitvorming door de Minister van VROM worden de verschillende organisaties in de gelegenheid gesteld hun subsidievoorstellen in te dienen voor het onderbrengen van één of meer facilitaire functies, die in de voorgaande hoofdstukken zijn beschreven.

Ten behoeve van de afbouw zal het bestuur van het LSNME voorstellen doen voor de herplaatsing van medewerkers naar nieuwe organisaties. Bij de herplaatsing is het sociaal plan van toepassing, zoals dat is overeengekomen tussen het LSNME, het Ministerie van VROM en de vakbond Abva/Kabo. Het bestuur van het LSNME zal na 1 januari 1993 als een rompbestuur de lopende verplichtingen, die voortvloeien uit het sociaal plan, moeten nakomen.

Chronologisch ziet de planning er als volgt uit:

- besluit door de Minister van VROM, november 1992
- indienen subsidievoorstellen voor facilitaire NME functies door SNM, VMD en IVN
- indienen projectsubsidievoorstel 'toekomstverkenning informatie- en documentatievoorziening NME' door SME
- installeren veldtoetsingscommissies voor de Haagse Faciliteit en de informatie- en documentatievoorziening NME
- opzetten van een samenwerkingsverband IVN en VMD gericht op de bestaande verdeling van de bestaande informatie- en documentatiefunctie LSNME over IVN en VMD

- opstellen van voordrachten door het bestuur van het LSNME voor de herplaatsing van LSNME medewerkers voor de functie van:
 - . beleidsmedewerker Haagse Faciliteit (1,0 formatieplaats)
 - . secretarieel/administratieve ondersteuning Haagse Faciliteit (0,5 formatieplaats)
 - . provinciale coördinator NME ten behoeve van de provinciale milieucoördinator (PMF) (1,0 formatieplaats)
 - . documentalist/bibliothecaris NME ten behoeve van IVN (0,8 formatieplaats)
 - . idem ten aanzien van VMD (0,8 formatieplaats)
 - . secretariële ondersteuning ten behoeve van beide documentalisten/bibliothecarissen (maximaal twee 0,5 formatieplaatsen), in overleg met IVN en VMD te regelen

Voorgesteld wordt de bovengenoemde werkzaamheden te laten starten in de maand november, na het besluit van de Minister van VROM.

De planning is erop gericht de herplaatsing van LSNME medewerkers voor 1 januari 1993 geregeld te hebben, zodat de nieuwe ondersteuningsstructuur voor natuur- en milieu-educatie daadwerkelijk in 1993 gestalte kan krijgen.

Bijlage(n)

Bijlage 1

RELEVANTE PASSAGES UIT DE OFFERTE VOOR HET VERVOLGONDERZOEK LSNME D.D. 1 JULI 1992, OP BASIS WAARVAN OP 29 SEPTEMBER 1992 OPDRACHT IS VERSTREKT DOOR VROM

DOELSTELLING VAN HET ONDERZOEK

Het door ons op 16 juni 1992 uitgebrachte rapport 'Draagvlak en perspectief van het LSNME' leidt tot de conclusie dat er nauwelijks meer sprake is van draagvlak voor het LSNME, maar dat er nog wel enkele onderscheiden functies door de aangesloten organisaties van belang worden geacht. Op grond van dit rapport heeft u besloten de exploitatiesubsidie aan het LSNME met ingang van 1 januari 1993 te beëindigen. Tot die tijd heeft u actieve medewerking toegezegd aan het zoeken naar passende oplossingen voor die functies van het LSNME, waarvoor draagvlak blijkt te bestaan, alsmede het tot het minimum beperken van de personele gevolgen van deze beslissing.

Het nu volgende onderzoek is gericht op de uitwerking van de aanbevelingen van ons rapport en uw besluit ter zake. In lijn met de aanbevelingen komt het onderzoek neer op:

- het gezamenlijk met het bestuur van het LSNME zorgdragen voor de afbouw/reallocatie van LSNME-functies en medewerkers naar - zo mogelijk - nieuwe werkplekken;
- het gezamenlijk met een vertegenwoordiging van de bij het LSNME aangesloten natuur- en milieu-organisaties en federaties concretiseren van het perspectief van de natuur- en milieu-educatie;
- het begeleiden en onderling afstemmen van het afbouw- en perspectieftraject.

Van uw kant is aangegeven dat het onderzoek uiterlijk op 1 november 1992 moet zijn afgerond. Op dat tijdstip dienen er concrete voorstellen voor mogelijke herplaatsing van LSNME medewerkers aanwezig te zijn, alsmede eventuele subsidie-aanvragen van de landelijke en provinciale natuur- en milieu-organisaties voor 1993.

UITGANGSPUNTEN IN DE AANPAK

Gelet op de doelstelling van het onderzoek hanteren wij een aanpak, die voldoet aan de volgende uitgangspunten:

- wij geven een onafhankelijk oordeel over het perspectief van de LSNME-functies en -medewerkers na 1 januari 1993. Daarbij zal van onze kant de noodzakelijke procesmatige en inhoudelijke expertise worden ingezet om het afbouw- en perspectieftraject tot aanvaardbare uitkomsten te leiden;
- rekening houdend met het voorgaande, streven wij naar een optimale inbreng van deelnemers in het vervolgonderzoek. Dit betekent dat wij binnen vooraf aangegeven kaders en criteria de concretisering van voorstellen zoveel mogelijk aan de betrokken partijen zelf overlaten;
- tijdens het vervolgonderzoek streven wij tevens naar een optimale samenwerking met het LSNME en de aangesloten organisaties. Voor dat doel stellen wij voor een overkoepelende stuurgroep, een zogenaamde 'perspectiefgroep', in te stellen die de voortgang en afstemming tussen de beide deeltrajecten bewaakt en tijdig rapporteert over de uiteindelijke invulling van het perspectief voor de natuur- en milieu-educatie. Zoals met u besproken zullen wij daarvoor in eerste instantie uitnodigen de Stichting Natuur en Milieu, Vereniging Milieudefensie, Stichting Milieu-educatie, Landelijk Milieu-overleg, een vertegenwoordiger van de provinciale milieufederaties, het IVN Vereniging voor Natuur- en Milieu-educatie, het landelijk steunpunt LSNME en het Ministerie van VROM. Wij hebben toegezegd als voorzitter van de perspectiefgroep op te treden.

TE VERRICHTEN ACTIVITEITEN

Het vervolgonderzoek kent een deeltraject afbouw LSNME en een deeltraject perspectief facilitaire functies. In het hiernavolgende wordt per deeltraject ingegaan op de uit te voeren activiteiten.

1. Deeltraject afbouw/reallocatie van functies van het LSNME

In overleg met het bestuur van het LSNME worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- opstellen van een draaiboek, waarin de activiteiten en planning tot 1 november 1992 respectievelijk 1 januari 1993 worden beschreven, alsmede wordt aangegeven hoe de medewerkers van het LSNME in het afbouwproces worden betrokken;
- opstellen van een sociaal plan waarin de rechten en verplichtingen van de medewerkers van het LSNME worden vastgelegd. Vaststelling van het sociaal plan vergt tijdig overleg met de vakorganisaties over de te hanteren inhoudelijke en financiële uitgangspunten;
- opstellen van een herplaatsingsplan, waarin duidelijk staat aangegeven wie welke functie waar en op welke termijn zou kunnen gaan bekleden. De inhoud van de toekomstige functies is mede afhankelijk van de uitkomsten van het perspectieftraject.

2. Uitwerken van het perspectief van facilitaire functies

Op basis van het eerder genoemde rapport wordt invulling gegeven aan het perspectief van de natuur- en milieu-educatiefuncties, waarvoor draagvlak blijkt te bestaan, te weten externe beleidsontwikkeling, coördinatie/netwerkvorming en documentatie- en informatievoorziening. Aan de hand van de in ons rapport geformuleerde uitgangspunten zullen wij voorstellen voor de onderscheiden functies uitwerken, waarbij in ieder geval wordt ingegaan op de zogenaamde Haagse faciliteit, de positie en inhoud van het educatieoverleg en de mogelijkheid tot het vormen van een hostorganisatie NME.

De invulling zal zoveel mogelijk door de organisaties zelf moeten gebeuren, waarbij wij de nodige inhoudelijke en redactionele ondersteuning zullen bieden. De uitwerking zal uiteindelijk moeten leiden tot een samenhangend en uitgewerkt perspectief voor de natuur- en milieu-educatie. Afgeleid van dit perspectief is het mogelijk dat de natuur- en milieu-organisaties concrete subsidievoorstellen voor 1993 bij u indienen, die u vervolgens onafhankelijk als subsidiegever kunt beoordelen.

Ten behoeve van de uitwerking van een eventuele hostfunctie NME zal zo nodig extra technische deskundigheid worden ingeschakeld. Hierover vindt vooraf overleg plaats tussen de opdrachtgever en opdrachtleider.

ORGANISATIE VAN HET ONDERZOEK

Opdrachtgever van het onderzoek is het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Deze rol vloeit voort uit de eerder aan het bestuur van het LSNME gedane toezegging actieve medewerking te verlenen bij het zoeken naar passende oplossingen voor het LSNME.

Het bestuur van het LSNME is verantwoordelijk voor de afbouw/reallocatie van de medewerkers van het Steunpunt.

De aangesloten organisaties zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het concretiseren van het perspectief van de facilitaire functies.

Van de Bunt is als opdrachtnemer verantwoordelijk voor de inhoudelijke kwaliteit van voorstellen in het kader van het afbouw- en perspectieftraject en voor de sturing en inhoudelijke begeleiding van de perspectiefgroep.

Bijlage 2

Samenstelling Perspectiefgroep:

- Provinciale milieufederaties	- mevrouw drs. A.D. Binnenkamp-
Ruwhof
- Landelijke Milieu Overleg	- mevrouw M.J.C. Kranendonk
- LSNME (als toehoorder)	- mevrouw J.J. van de Brake
- Stichting Natuur en Milieu	- de heer mr. C.A. Brouwer
- Stichting Milieu-Educatie	- de heer mr. F. Hesselink
- IVN, vereniging voor natuur-
en milieu-educatie	- de heer G.J. Jutten
- Vereniging Milieudefensie	- de heer V. Vintges
- Ministerie van VROM
(als toehoorder)	- de heer drs. H.W. Bunnik
- Bureau Van de Bunt
(voorzitter/adviseur)	- de heer drs. F.A.M. van
Pinxteren,
de heer dr. V.P. Kouwenhoven,
mevrouw E.M.A. Mouris-Boelrijk,
(secretariaat)

Vanuit de Perspectiefgroep zijn verschillende werkgroepen samengesteld gericht op het vormgeven van de Haagse Faciliteit, de coördinatie- en netwerkfunctie en de informatie- en documentatiefunctie NME.

Tussentijds is onder andere gesproken met de heer W. Veening (IUCN), de heer Van Ginkel (Stichting Veldwerk Nederland), mevrouw E. van der Meer (Milieuboek), mevrouw H. Schoon (VMD) en de heer A.J.M. van den Biggelaar (SNM).